

Flere vil skifte spor midt i livet

Det bliver stadig mere almindeligt at skifte karriere sent i tilværelsen. Et helt nyt arbejdsliv kræver dog, at man tænker sig grundigt om først, siger karrierecoach og forfatter Ulla Schade

Af Charlotte Holst Foto Tor Birk Trads, Berit Hvassum

Den buldrende digitale udvikling, kravet om at blive længere på arbejdsmarkedet og et ønske om mening i jobbet. Det er faktorer, der får folk til at ændre deres arbejdsliv og starte på noget nyt. Og det er en manøvre, vi i stigende grad vil se. Det siger Ulla Schade, der er karrierecoach og medforfatter til bogen 'Kunsten at skifte spor – genopfind dit arbejdsliv'.

"Arbejdsmarkedet er i en rivende forandring, og vi flytter os simpelthen mere. Det kan både være af lyst, men det kan også være af nød," siger Ulla Schade og peger på, at job forsvinder i takt med digitaliseringen. Nogle gange efterlader det den enkelte enten helt uden arbejde eller med et jobindhold, der er ganske anderledes end tidligere.

"Man kan jo ikke føle sig sikker i sit job i dag på samme måde som man kunne tidligere. Mange job forsvinder eller ændrer karakter, og derfor bliver nogle tvunget ud i skift," siger hun.

Men der er også langt flere lystbetonede karriereskift end tidligere, siger Ulla Schade. Det stigende fokus på, at der skal være mening med vores arbejde, har skubbet til den udvikling. Vi er ikke interesserede i at bruge et helt liv på noget, der fore-

og den viser, at helt op til hver tredje dansker overvejer jobskifte. Det er rigtig mange, mener Ulla Schade og peger på, at man ikke skal blive i et job, hvis man er vedvarende og grundlæggende utilfreds.

"Så bør man kigge dybt, finde ud af, hvor skoen trykker, og om man kan gøre noget ved det i sit nuværende job. Hvis ikke, bør man flytte sig, mens man har energien til det. Det er bedre end at blive kørt ned under gulvbrædderne," siger hun.

Livserfaring tæller

Der er forskel på at lave et jobskifte og ændre sit arbejdsliv radikalt. Altså starte helt fra. Skal man lave det træk, er det vigtigt, at ens udgangspunkt er det rette, siger Ulla Schade.

"Nogle gør det, når de er utilfredse i deres job, at de løber væk i panik. De har mere fokus på at undslippe end på det, de skal hen imod. Det er ikke et godt styringsredskab. Nok kommer man et nyt sted hen, men nissen risikerer at flytte med."

Det bliver mere og mere almindeligt både med hyppige jobskift, men også med hele karriereskift

ULLA SCHADE, FORFATTER OG KARRIERECOACH

kommer som pseudo-arbejde, eller som vi ikke kan se, hvor fører hen.

Flere undersøgelser af mobiliteten på arbejdsmarkedet viser da også, at mange danskere sidder uroligt i deres arbejdsstole. Epinion lavede sidste år en undersøgelse for brancheforeningen Business Danmark,

Ældre Sagen har talt med Dorte Pedersen, Freya Hvaste og Mads Westermann, der alle tre har valgt at skifte spor sent i livet.

Derfor bør man se systematisk på, hvad der gør en glad, og hvad der hænger en langt ud af halsen. Man skal tage sig tid til at overveje, hvad det er, der giver glæde og energi. Ofte kan man have en snigende fornemmelse af, at der er noget galt. Det begynder at stramme lidt, og man tænker: Skal jeg nå noget andet, så skal det være nu.”

Der er store fordele ved at gå ind i et nyt fag, når man er oppe i årene – også selvom det kræver en ny uddannelse, siger Ulla Schade.

”Livserfaring betyder rigtig meget. Man har jo prøvet det før, og selvom det kan være hårdt at sidde på skolebænken igen, er det for nogle også en fantastisk oplevelse. Man tager jo sine kompetencer med

sig og kan ofte bygge videre på dem,” siger hun.

Netop her kan nogle af de arbejdsopgaver, der tidligere drænedes en for energi, pludselig vise sig at være en støtte.

”Noget af det, man var dødtræt af i sit tidligere arbejdsliv, kan vise sig at være en gave, fordi de kompetencer, man har, kan bruges på nye måder. Man skal se på, hvordan den store solide erfaring, man har med sig, kan oversættes til det nye job og bruges på en anden måde. På den måde lukker man ikke bare døre, men åbner nogle flere.”

Tidsånden er til skift

Ulla Schade erkender, at nogle grundlæggende ting skal være på plads i

forbindelse med et karriereskift. Økonomien skal være til det, og familien skal gerne bakke op. Men tidsånden emmer af, at man både kan – og bør – flytte sig, siger hun.

”Det bliver mere og mere almindeligt både med hyppige jobskift, men også med hele karriereskift. Tidligere måtte man jo ikke have alt for mange skift eller huller på sit CV. I dag er det en klar fordel at signalere forandringsparathed.”

Ingen af dem, Ulla Schade har mødt i sin rådgivning, har fortrudt, at de ændrede arbejdsspor, siger hun.

”Det er dem, der ikke tager skridtet, som fortryder mest. Livet er jo langt. Vi skal være længe på arbejdsmarkedet, og jo sjovere det er, jo længere tid kan vi fortsætte.” ■ ➤

◀ På Dorte Pedersens køleskab hænger et badge, hun har fået af sin søn: "Man er aldrig for gammel til at lære noget dumt," står der.

Af Charlotte Holst
Foto Tor Birk Trads

Bliver det for meget? Hvad med økonomien? Kan jeg overhovedet finde ud af det? Spørgsmålene summede i hovedet på Dorte Pedersen, da hun skulle beslutte, om hun skulle kaste sig over sygeplejestudiet som næsten 50-årig. Men med god støtte fra sit familiebagland gik hun ombord i det nye.

"Jeg har haft kæmpe opbakning fra min mand. Det var afgørende for, at jeg kom igennem," siger Dorte Pedersen, der i dag er 56 år. Hun er udlært i en bank, men hun kunne lige såvel være havnet et andet sted, mener hun.

"Jeg har altid haft lyst til så meget forskelligt og er dårlig til for meget trummerum, men man kan jo kun have én karriere ad gangen."

Dorte har haft mange gode oplevelser og søde kolleger, i de 25 år hun arbejdede som rådgiver i forskellige mindre banker. Men uvelkomne forandringer betød, at arbejdsglæden forsvandt.

"På grund af finanskrisen kom der krav om forskellige tests, som vi skulle bestå under tidspres. Der kom større krav til kreditvurderinger og flere formularer, jeg skulle udfylde, om og med kunderne. Det blev for tungt at arbejde med."

Tog en timeout

"Jeg kan godt lide at være sammen med mennesker og kan ikke lade være med at få hjertet med. Jeg ville gerne hjælpe kunderne og gøre det bedste for dem, men det blev svære-

Fra bankrådgiver til sygeplejerske:

”Jeg er ikke sikker på, jeg kunne gøre det igen

En følelse af trummerum fik Dorte Pedersen til at forlade bankverdenen og læse til sygeplejerske, da hun var tæt på de 50

re med tiden, følte jeg,” siger Dorte Pedersen.

Dorte forsøgte at finde nye udfordringer. Efter flere forgæves forsøg på at lande i noget, hun var glad for, satte hun sig og skrev alle de professioner ned, hun kunne se sig selv i. Sygeplejerske toppede listen, og havde allerede som ung haft hendes interesse. Med familien som heppekor tog hun springet til tre et halvt års studier.

”Jeg var betænkelig over at skulle være på SU og tænkte på at skulle være sammen med unge, der jo mest taler om, hvad de har lavet i byen i weekenden. Men den betænkelighed blev dog gjort til skamme,” griner Dorte, der tog et fjernstudie, så hun ikke skulle køre fra Vojens til Sønderborg hver dag.

”Jeg tror ikke, jeg kunne gøre det igen. Men det var en sejr at blive færdig. Jeg måtte knibe mig i armen: Er du virkelig sygeplejerske?” fortæller hun.

Det er hun, og i dag fastansat i hjemmesygeplejen i Haderslev. Hun har valgt en ydmyg tilgang til sit nye fag.

”I bankverdenen havde jeg myndighed i kraft af min erfaring. Som nyuddannet sygeplejerske har jeg været bevidst om, at jeg er novice.”

Men hendes livserfaring giver et godt fundament at stå på, siger hun.

Dorte Pedersen mener ikke, hun havde holdt endnu 20 år i bankverdenen, og har i dag fået det arbejdsliv, hun ønskede. Selv om det er hårdt og travlt, føler hun stor tilfredshed i jobbet.

”Jeg var gået helt død. Men havde nogen sagt: Du bliver sygeplejerske i din karriere nummer to, så havde jeg nok sagt: ”Mon dog?” Det er en gave at kunne udleve en drøm. Især når vi skal være på arbejdsmarkedet så mange år,” mener Dorte Pedersen. ■

”Som journalist har jeg mulighed for at gøre en positiv forskel for nogle mennesker med mine historier,” siger Mads Westermann, der bl.a. har skrevet en række artikler om pendlernes vilkår på Bornholm.

Fra IT-konsulent til journalist:

”Det var meget nemmere, end jeg havde forventet

Mads Westermann byttede en 30 år lang karriere som it-konsulent ud med en tilværelse på SU. Som 52-årig forfulgte han en gammel drøm om at blive journalist

Af Charlotte Holst Foto Berit Hvassum

58 -årige Mads Westermann valgte for seks år siden at bytte en karriere som succesfuld it-konsulent med sekscifret månedsløn ud med en etværelses lejlighed i Gellerupparken og en tilværelse på SU.

”Set i bakspejlet var det det eneste rigtige at gøre. Jeg har ikke kigget mig tilbage en eneste gang. Det

var meget nemmere, end jeg havde forventet,” siger han i dag.

Mads Westermann var småtræt af sit arbejde som selvstændig it-konsulent. Han havde masser af kunder og opgaver, men var begyndt at kede sig.

”Efterhånden gik jeg mest på arbejde for at finansiere min fritid, og jeg så mere frem til weekender og ►

► ferier end til at komme på arbejde. Derfor måtte der ske noget radikalt.”

Han besluttede, efter mange lange samtaler med sin kone, som bakkede ham 100 % op, at skifte spor. Journalistik var en gammel ungdomsdrøm, han aldrig havde forfulgt.

”Jeg har altid været enormt nysgerig, haft en stor retfærdighedssans og en veludviklet bullshit-detektor, så instinktivt følte jeg, at journalistikken var det rette for mig. Desuden havde jeg en drøm om at komme til at udrette mere end blot at tjene penge til mine kunders aktionærer,” fortæller han.

Økonomisk var det en omvæltning at skulle leve af SU. Alligevel blev det nemmere, end Mads Westermann og hans familie havde forventet.

”Vi havde afdragsfri lån i huset, og min kone tjente penge. Desuden havde vi en lille opsparing, vi kunne trække på. Det gav en vis tryghed.”

Ved at omlægge dagligvareindkøb

fra Irma til Lidl og være opmærksom på, hvad der blev brugt penge på, lykkedes det familien at få økonomien til at hænge sammen.

Livserfaring tæller

Studiet var også nemmere, end Mads Westermann havde forventet. Med sine 30 års erhvervs erfaring havde han en fordel og kunne trække på sine erfaringer i flere fag.

”Når du har nogle år på bagen, har du en enorm ballast – uanset om du er automekaniker eller pædagog. Det skal man absolut ikke undervurdere, hvis man vil studere i en høj alder,” siger han.

Alderen udgjorde dog også en barriere, fordi hans medstuderende var så unge, at han kunne være far til de fleste.

”Vi kom fra to forskellige verdener, og det var ikke altid nemt. Ofte blev jeg betragtet som en sur gammel mand, fordi jeg sad der med al min

livserfaring og kom til at fremstå som gammelklog – selvom jeg virkelig prøvede at være åben,” siger han.

Mads Westermann havde egentlig ikke de store forhåbninger om et fast journalistjob.

”Jeg troede, jeg var for gammel. Man taler meget om det grå guld, men i mediebranchen er realiteten, at de ældste bliver fyret, og at mange arbejdsgivere hellere vil have unge medarbejdere, de selv kan forme.”

Men jobbet kom. Det helt rigtige, faktisk.

Da der blev et vikariat ledigt på Bornholms Tidende, søgte og fik Mads Westermann det. I dag bor han og hans kone i et lille byhus i Rønne – og han er netop blevet fastansat.

”Jeg har det som blommen i et æg og får hver dag mulighed for at møtte min ufattelige nysgerrighed,” griner han. ■

Fra kunstner til folkeskolelærer:

”Det var fedt at komme op i omdrejninger

Et ‘bohème-arbejdsliv’ med en høj grad af individualisme blev afløst af struktur, tidsplaner og kolleger, da Freya Hvaste uddannede sig til folkeskolelærer som 60-årig

Af Charlotte Holst Foto Tor Birk Trads

” Mig? Skolelærer? Det kan jeg ikke forestille mig!”

Sådan tænkte Freya Hvaste, da en veninde foreslog hende at blive folkeskolelærer. Freyas arbejdsliv var på det tidspunkt endt i en blindgyde. En stressperiode og en lettere depression havde taget energien fra hende, og hun kunne ikke finde motivationen

til at bygge den fortælle-virksomhed op igen, hun ellers havde levet af en del år.

”Jeg var i slutningen af 50’erne og et sted i mit liv, hvor der var brug for noget ro. Så hvad skulle jeg?”

Freya Hvaste har arbejdet som keramikker og levet af sin fortæller-virksomhed. Hun havde i mange år et

selvstændigt og farverigt arbejdsliv, og folkeskolelærer passede ikke ind i hendes selvbillede.

”Jeg har altid set mig selv som et menneske med en individuel personlighed, der arbejdede med unika.”

Freya Hvaste blev uddannet fra Skolen for Brugskunst i slutningen af 1970’erne. Sammen med sin davæ-

◀ Freya Hvaste, 68 år, underviser i religion, billedkunst og historie. Hun blev færdiguddannet lærer som 60-årig.

havde Freya rundet de 57 og skulle lige tygge på ideen. Ikke så meget på grund af sin alder.

”Det var behovet for at være unik, som vi lærte på Kunsthåndværkerskolen, der skulle ædes. Men jo mere jeg tænkte over det, jo mere oplagt virkede det. Jeg har ikke selv børn og manglede dem i mit liv.”

Da Freya kunne få merit for både billedkunst og religion og havde en mand, der bakkede hende op, tog hun hul på uddannelsen.

”Det var fedt at komme op i omdrejninger, få ny viden og skulle læse til eksamen,” siger Freya, der ofte kørte parløb med den yngste på holdet. ”En tavs finne,” som hun siger.

”Vi var lidt yt begge to,” griner Freya Hvaste, der dog havde det fint med studiekammeraterne.

Krævende, men også fantastisk

I dag er hun fastansat lærer på Havnadal Skole i en 20-timers stilling. Hun har fået et mere nuanceret billede af lærergerningen.

”Det er kommet bag på mig, at det er så krævende. Der er mange parametre, du skal have tjek på: Fx forberedelse, konflikthåndtering, stemmeføring og have styr på det faglige.”

Freya Hvaste har fået øjnene op for fordelene ved sit nye arbejdsliv.

”Jeg har jo aldrig rigtig haft kolleger. Det har jeg nu, og jeg ser mange flere mennesker end før. Og børnene giver mig så meget. Tænk, at diskutere etik med en 6. klasse. Det er fantastisk.”

Hun vil gerne fortsætte, til hun er 70, men siger også:

”Jeg skal udvikle mig, og der skal være mere sjov end bøv. Det har jeg lovet mig selv.” ■

rende kæreste bankede hun et keramikværksted op, som de levede af i 15 år.

”Det var hårdt. Økonomien halvede, og det ødelagde min ryg at sidde ved drejebænken, så jeg rendte til kiropraktor. Og så er det jo ofte sådan, at når noget braser sammen, så er der meget, der braser sammen,”

fortæller Freya Hvaste, der måtte igennem en skilsmisse, en økonomisk usikker periode og et job, der gav hende stress.

Manglede børn i sit liv

Da Freya Hvaste var kommet ovenpå igen, bragte hendes veninde lærer-ideen på bane. På det tidspunkt